TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Nhập siêu 20,5 tỷ USD sau 7 tháng: Tín hiệu từ nhu cầu sản xuất và bài toán cân bằng thương mại

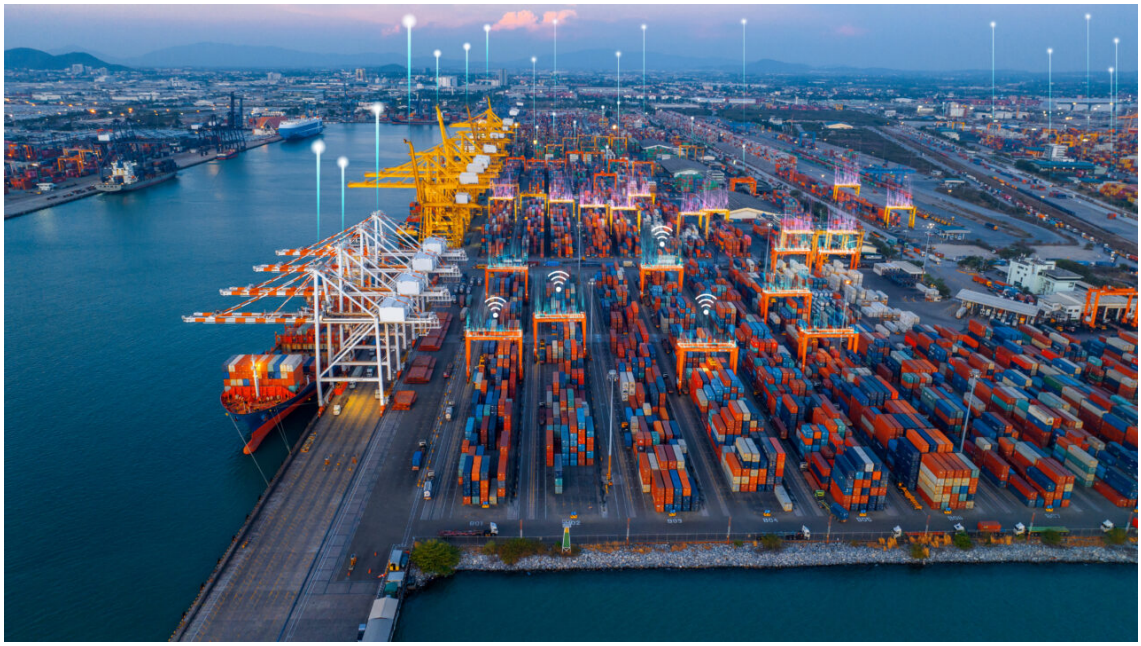
05:55 06/08/2026

Kim ngạch xuất nhập khẩu 7 tháng đầu năm 2026 tăng mạnh, đạt gần 660 tỷ USD. Tuy nhiên, tốc độ tăng nhập khẩu cao hơn đáng kể so với xuất khẩu đã khiến cán cân thương mại chuyển sang nhập siêu 20,52 tỷ USD. Đáng chú ý, phần lớn hàng nhập khẩu là máy móc, thiết bị, nguyên liệu và nhiên liệu phục vụ sản xuất, đầu tư.

Nhập khẩu tăng nhanh hơn xuất khẩu

Theo Bộ Tài chính, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa trong 7 tháng đầu năm 2026 đạt 659,58 tỷ USD, tăng 28,1% so với cùng kỳ. Trong đó, xuất khẩu đạt 319,53 tỷ USD, tăng 21,7%, còn nhập khẩu đạt 340,05 tỷ USD, tăng tới 34,8%.

Riêng tháng 7, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu đạt 109,75 tỷ USD, tăng 5,3% so với tháng trước và tăng 33% so với cùng kỳ. Như vậy, hoạt động thương mại hàng hóa tiếp tục duy trì tốc độ tăng trưởng cao, song cán cân thương mại đang chịu sức ép khi nhập khẩu tăng nhanh hơn xuất khẩu.

Xuất nhập khẩu 7 tháng đạt gần 660 tỷ USD, nhưng nhập khẩu tăng nhanh hơn xuất khẩu khiến cán cân thương mại nhập siêu 20,52 tỷ USD.

Về xuất khẩu, khu vực FDI tiếp tục đóng vai trò chủ lực khi đạt 255,89 tỷ USD, tăng 26,4% và chiếm 80,1% tổng kim ngạch. Trong khi đó, khu vực kinh tế trong nước đạt 63,64 tỷ USD, tăng 5,8%.

Cơ cấu xuất khẩu tiếp tục tập trung vào nhóm hàng công nghiệp chế biến. Nhóm này đạt 287,91 tỷ USD, chiếm 90,1% tổng kim ngạch. Điện tử, máy tính và linh kiện là mặt hàng dẫn đầu với 85,17 tỷ USD, tăng tới 50,1%; tiếp đến là máy móc, thiết bị, dụng cụ, phụ tùng đạt 40,15 tỷ USD và điện thoại, linh kiện đạt 38,5 tỷ USD.

Ở chiều nhập khẩu, nhóm hàng tư liệu sản xuất chiếm tới 94,1%, tương đương 319,95 tỷ USD. Trong đó, máy móc, thiết bị, dụng cụ, phụ tùng chiếm 56,9%; nguyên, nhiên, vật liệu chiếm 37,2%.

Cơ cấu này cho thấy phần lớn hàng nhập khẩu đang phục vụ hoạt động sản xuất, đầu tư thay vì tiêu dùng cuối cùng. Đây vừa là tín hiệu về nhu cầu mở rộng năng lực sản xuất, vừa đặt ra yêu cầu các doanh nghiệp phải nhanh chóng chuyển hóa nguồn nguyên liệu, máy móc nhập khẩu thành sản phẩm và giá trị xuất khẩu.

Nhập siêu tăng nhanh, cần theo dõi khả năng chuyển hóa

Với kim ngạch nhập khẩu cao hơn xuất khẩu, cán cân thương mại 7 tháng ghi nhận nhập siêu 20,52 tỷ USD. Riêng tháng 7, mức nhập siêu khoảng 3,6 tỷ USD, cao hơn mức 2,64 tỷ USD của tháng trước.

Theo Bộ trưởng Bộ Tài chính Ngô Văn Tuấn, nhập siêu chủ yếu đến từ biến động giá xăng dầu, linh kiện điện tử trên thị trường thế giới và việc doanh nghiệp gia tăng nhập khẩu tư liệu sản xuất.

Đáng chú ý, trong 7 tháng, nhập siêu khoảng 18 tỷ USD đối với xăng dầu và khí đốt, tăng 38% so với cùng kỳ. Điều này cho thấy cán cân thương mại không chỉ chịu tác động từ nhu cầu sản xuất trong nước mà còn bị ảnh hưởng đáng kể bởi giá năng lượng và diễn biến thị trường quốc tế.

Điểm cần quan tâm trong những tháng tới là tốc độ nhập khẩu liệu có tiếp tục tăng nhanh hơn xuất khẩu hay không. Nếu dòng máy móc, nguyên liệu nhập về nhanh chóng được đưa vào sản xuất, tạo ra sản phẩm và mở rộng xuất khẩu, nhập siêu ở nhóm tư liệu sản xuất có thể được xem như một phần của quá trình mở rộng năng lực kinh tế.

Ngược lại, nếu nhập khẩu tăng nhưng khả năng hấp thụ của nền kinh tế và tốc độ chuyển hóa thành sản lượng xuất khẩu không theo kịp, sức ép có thể lan sang cán cân thanh toán, thị trường ngoại hối và tỷ giá.

Xét theo thị trường, Trung Quốc tiếp tục là nguồn cung nhập khẩu lớn nhất của Việt Nam với 138,6 tỷ USD, đồng thời là thị trường Việt Nam nhập siêu lớn nhất với 93 tỷ USD, tăng 39,7%.

Ở chiều xuất khẩu, Hoa Kỳ tiếp tục là thị trường lớn nhất với kim ngạch 104,7 tỷ USD. Việt Nam xuất siêu sang thị trường này 91,4 tỷ USD, tăng 22,6%. Việt Nam cũng xuất siêu sang EU 26,6 tỷ USD và Nhật Bản 1,5 tỷ USD.

Trong khi đó, mức nhập siêu từ Hàn Quốc đạt 32,4 tỷ USD, tăng tới 86,9%; nhập siêu từ ASEAN đạt 12,2 tỷ USD, tăng 45,8%.

Những con số trên cho thấy cán cân thương mại của Việt Nam đang có sự phân hóa lớn giữa các thị trường. Trong khi xuất siêu sang Hoa Kỳ và EU tiếp tục tạo nguồn thu ngoại tệ đáng kể, nhập khẩu nguyên liệu, máy móc và linh kiện từ các trung tâm sản xuất lớn tại châu Á vẫn tăng mạnh.

Trong bối cảnh thương mại toàn cầu tiếp tục chịu tác động từ chính sách thuế quan và những biến động về giá năng lượng, việc duy trì đà tăng xuất khẩu, đồng thời nâng tỷ lệ nội địa hóa và giảm phụ thuộc vào nguồn nguyên liệu nhập khẩu sẽ có ý nghĩa ngày càng lớn.

Vì vậy, bài toán trong những tháng cuối năm không đơn thuần là kiểm soát con số nhập siêu, mà quan trọng hơn là nâng cao hiệu quả sử dụng hàng hóa nhập khẩu, thúc đẩy sản xuất trong nước và tăng khả năng tham gia sâu hơn của

doanh nghiệp Việt Nam vào chuỗi cung ứng.

Nếu nhập khẩu tư liệu sản xuất tiếp tục được chuyển hóa thành năng lực sản xuất mới, sản phẩm có giá trị gia tăng cao và kim ngạch xuất khẩu lớn hơn, áp lực nhập siêu có thể trở thành một phần của quá trình mở rộng nền kinh tế. Ngược lại, tốc độ nhập khẩu tăng quá nhanh mà không đi cùng năng lực sản xuất và xuất khẩu sẽ tạo thêm sức ép lên tỷ giá, ngoại hối và ổn định kinh tế vĩ mô.

Nam Sơn *(t/h)*